

ката партия", възникнала сред българите в Румъния и в страната преди ноември 1869 г., макар че тъкмо Мих. Димитров обнародва дописката, в която това се съобщава. В архива на Министерството на външните работи на Сърбия се натъкнах на писмени бележки на архивистите за документи, предоставени на същия автор, които по безспорен начин свидетелстват, че Каравелов е главната политическа фигура в българската революционна организация, особено сред емигрантите в Румъния и, че именно той играе твърде активна роля в политическия живот. Тези материали, както и дописката за "младобългарската партия" и програмните документи на БРЦК от 1870 г. противоречат генерално на тезите на Мих. Димитров и той просто и чисто не ги използва и не прави налагащите се изводи от тях. Така постъпват и следващите го безкритични /в различна степен/ автори /Ив. Унджиев, Д. Косев, Н. Генчев, Цв. Павловска/ - пряко или опосредствено в по-близките по време публикации. Подборното използване на наличния материал и "пропускането" на друг, само с оглед на предварително приета теза, е толкова порочно за научното дирене, че не се нуждае от коментар. Посочените драстични случаи бледнеят пред пренебрегването, все едно, че не съществува, на всеизвестния факт в тогавашните условия - истински подвиг на Л. Каравелов да издава в течение на четири години революционния орган на БРЦК, да гради от неговите страници политическата платформа и цялостната идеология на организацията, да воюва с турското правителство и Цариградската патриаршия, да отстоява пред правителствата на великите сили българската национална кауза, да насърчала унилите и да поддържа духа на привържениците на БРЦК и като цяло с публицистиката си да формира политическото и националното съзнание на сънародниците си. С други думи да извършва онази абсолютно необходима идейна работа, която е невъзможна вътре в България, а е присъща на всяка революционна организация и е неразделна част от практическите действия за нейното изграждане и за вдъхновението и патриотичната готовност на членовете ѝ. Обичайното /и задължително като елементарно правило/ задължение, осъществено от някои историци /Н. Кондарев, Ал. Бурмов, Д. Косев и Кр. Шарова - в т. 5 на Многотомната история, няколко изследвания на Кр. Шаркова и К. Мирчева, Пл. Митев и др., да очертаят дейността на Каравелов и БРЦК по наличната документация, показва съвсем различна картина от предпоставените опити за зачеркване или омаловажаване на неговата роля в БРЦК и революционното движение, включително и за т.н. вътрешна революционна организация /Кр. Шарова, К. Мирчева/.

В светлината на обективните изследвания при зачитане на информацията от българските извори може да бъде преценена и използвана като допълнение, конкретизация или в някои случаи - като коректив чуждестранната документация и да бъде проверена нейната надеждност, в някои случаи и неточност в детайли, но не и невалидност. През годините 1869 - 1871 и след това европейски дипломати на Балканите, тайни агенти от Турция и други страни, представители на национални движения пишат с опасения, омраза или симпатия - според възгледите си - за български комитети и конкретни техни прояви, за активността на българската